

Resumé

Enquête Toekomst Vrijzinnig Delft

Arjan de Vries
Jac Veugelaers

1. INLEIDING

Vanaf begin 2019 heeft de Commissie Toekomst in opdracht van de kerkenraad van Vrijzinnig Delft activiteiten ontplooid. In januari 2019 heeft de commissie allereerst een 'Dynamisch Brondocument - Richtinggevers Toekomst Vrijzinnig Delft' geproduceerd. Dit is besproken en toegelicht in het gemeenteberaad gehouden op zondag 10 februari 2019.

Naar aanleiding van die bespreking en de achterblijvende reacties op dit rapport is met instemming van de kerkenraad en op initiatief van Arjan de Vries een enquête over de toekomst van Vrijzinnig Delft gehouden waarin de hoofdlijnen van de bevindingen uit eerder genoemd brondocument op hoofdlijnen werden verwerkt. De respons op deze enquête was voldoende groot en is verwerkt in een 'Volledig Verslag van Enquêteresultaat' dat ook weer is gepresenteerd en besproken in het gemeenteberaad gehouden op zondag 9 juni 2019. Het is de bedoeling dat zowel het meergenoemde brondocument als ook de resultaten uit de enquête een basis geven waaruit geput kan worden voor het ontwikkelen van toekomstig beleid en activiteiten.

In de tweede helft van 2019 zal met het benoemen van een in september in te stellen beroepingscommissie voor een nieuwe predikant, moeten blijken in hoeverre door Vrijzinnig Delft een verdere praktische invulling gegeven kan worden aan de rode draad die uit de enquête naar voren is gekomen. Die rode draad laat niet een eenduidig en uniform beeld zien zodat recht doen aan de resultaten uit de enquête een fijnzinnige afstemming zal vereisen waarin rekening wordt gehouden met de gemêleerde samenstelling van Vrijzinnig Delft.

Het 'Resumé van de Enquête' dat thans voor u ligt is te beschouwen als een interpretatie van uit de enquête naar voren gekomen hoofdpunten waarmee rekening gehouden dient te worden bij verdere uitwerking van beleid en activiteiten. Tevens kan dit resumé voor de nieuw te vormen beroepscommissie een handreiking zijn voor haar werkzaamheden in het kader van een nieuw aan te stellen predikant.

De uitslag van de enquête zelf leent zich niet voor een korte samenvatting in geschreven tekst omdat een veelheid aan meningen en een diversiteit aan opvattingen is gegenereerd. De uitslag van de enquête op een bepaald onderwerp is daarom eerder te beschouwen als een beginpunt voor verdere dialoog in een gemeenteberaad als noodzakelijke voorwaarde om van daaruit te komen tot besluitvorming met voldoende draagvlak.

2. HOOFDLIJNEN ALS BASIS VOOR VERDERE UITWERKING

Vrijheid - Eigenzinnig Vrijzinnig

De uitslag van de enquête laat zien dat personen die zich aangetrokken voelen tot Vrijzinnig Delft individuen zijn met een eigen opvatting. Een eigen doorgemaakte spirituele ontwikkeling, die als bevrijdend wordt ervaren ten opzichte van als knellend ervaren banden in het verleden. Het thema voor het jaar 2019/2020 sluit aan bij die gewortelde individuele vrije beleving en staat in het teken van 'In gesprek met ...'. De individuele spirituele inspiratiebronnen worden bevraagd en onbevooroordeeld gerespecteerd. Dit geldt voor een ieder. Juist de acceptatie van de ander in de kern van zijn spiritueel

anders mogen zijn, vormt de verbindende kern van Vrijzinnig Delft. Die kern valt samen te vatten met 'Eigenzinnig Vrijzinnig'.

Open Gemeenschap - Samen oefenen in openheid

Hoe oefen je gemeenschapszin ervan uitgaande dat recht wordt gedaan aan ieders eigen individuele eigenzinnige vrijzinnigheid. Het wekt geen bevreemding dat de wijze waarop dit gebeurt tot discussie kan leiden en ook tot meningsverschillen. Binnen Vrijzinnig Delft raakt dit punt een gevoelige snaar. Met het spreekwoord 'zoveel hoofden, zoveel zinnen' is de problematiek gekenschetst. Ondanks dat is er bijvoorbeeld wel consensus over het belang van de zondagse viering, maar over de invulling van die viering kunnen de meningen uiteen lopen zoals over de vraag in hoeverre aandacht voor meditatieve praktijken in de dienst een plek zou kunnen krijgen. Of de vraag om open te staan voor een alternatieve aanpak van de dienst met bijvoorbeeld een meer actieve inbreng.

De geesten kunnen zich scheiden rond de wijze waarop een predikant voorgaat of anderszins invulling wordt gegeven aan een eredienst. Men komt bijvoorbeeld niet naar de dienst als een bepaalde gastpredikant voorgaat of als de dienst in een andere locatie plaatsvindt dan de voorkeurslocatie. Het is inherent aan vrijzinnigheid dat een individuele voorkeur gerespecteerd wordt op dit punt. Het vereist wel een openheid om hierover met elkaar te spreken.

Die openheid zo lijkt het verschuilt zich nog en zou wat meer zichtbaar aanwezig gemaakt kunnen worden. Het gemeenteberaad lijkt de aangewezen manier om te oefenen. Oefening baart kunst. Uitspreken wat op je hart ligt in openheid jegens elkaar en dat maakt ieder kwetsbaar. Maar het is ook nodig voor het levend houden van een actieve gemeenschap. Immers de ontmoeting van de Ander in zijn/haar eigenheid zal bijdragen aan kritisch zelfonderzoek en zo een opening kunnen bieden tot het opwellen van nieuwe inzichten met voldoende draagvlak om activiteiten te kunnen ontplooiën.

Kerkenraad

Wil recht gedaan worden aan de wens van een ieder om gehoord te worden dan zal de al in gang gezette af te leggen verantwoording aan actieve deelnemers binnen Vrijzinnig Delft in periodiek terugkerend gemeenteberaad, gecontinueerd dienen te worden.

De positie van de kerkenraad zal rekening houdend met dit uitgangspunt er een zijn van 'dienstbaar leiderschap' met oog voor betrokkenheid van individuele leden en beheer van de financiën als een goed huisvader.

Geestelijke leiding

De nieuw aan te stellen predikant zal over bekwaamheden moeten beschikken om wat hiervoor als 'eigenzinnig vrijzinnig' is bestempeld binnen de gemeenschap te waarderen, maar ook in staat dienen te zijn dit met inspiratie om te vormen naar doorleefde gemeenschap.

Enerzijds verlangt Vrijzinnig Delft van een predikant dat die in theologische zin prikkelend uit de hoek kan komen en daarom goed theologisch en filosofisch onderlegd dient te zijn. Anderzijds verlangt Vrijzinnig Delft evenzeer van een predikant dat die beschikt over inspirerende warme hartkwaliteiten om mensen te inspireren vanuit een doorleefde mildheid. Bij een keuze tussen 'hoofd' en 'hart' slaat de balans bij Vrijzinnig Delft in enige mate door naar liever meer hart dan hoofd, maar beide dienen wel aanwezig te zijn.

De positie van de predikant is die van een spirituele leider met een eigen verantwoordelijkheid en ook een eigen vrijheid van handelen. Afstemming blijft nodig tussen individuele opvattingen enerzijds en de visie van kerkenraad en predikant anderzijds, maar er is geen sprake van een dwingende hiërarchische verhouding tussen kerkenraad en predikant waar het gaat om spiritueel inhoudelijke interpretatie kwesties.

Diaconie - Zorg voor elkaar

De bestemming van gelden voor maatschappelijk nuttige projecten en maatschappelijke ondersteuning van de individuele personen valt onder de taak van de min of meer geheel zelfstandig opererende Diaconie met een eigen bestuur en financiële begroting.

Een andere taak die valt onder het werkterrein van de Diaconie is het organiseren van zorg voor elkaar, bezoeken van zieken en van ouderen. Er zijn raakvlakken met pastorale zorg. Binnen Vrijzinnig Delft worden diaconie taken gedaan door vrijwilligers en door de predikant. Er is niet gekozen voor een invulling door een apart persoon aan te stellen in een betaalde functie van pastoraal werker. De bemensing van hiervoor genoemde diaconale werkzaamheden is niet eenvoudig. Alleen dankzij de inzet van een aantal actieve vrijwilligers is binnen Vrijzinnig Delft inhoud gegeven aan de diaconale werkzaamheden in aansluiting op pastorale aandacht door de predikant.

De inzet van die enkele actieve leden van de bezoekencommissie loopt ten einde vanaf 2020. Het is een gegeven dat niet verwacht kan worden dat op gelijke wijze als voorheen invulling zal gaan plaatsvinden op dezelfde smalle basis door inzet van een enkele actieve vrijwilliger.

De vraag is daarom gerechtvaardigd of met het benoemen van de nieuwe predikant de nieuw aan te stellen beroepingscommissie ook niet zou moeten nadenken over de aanstelling van een pastoraal werker vanuit een te wijzigen taakverdeling tussen predikant en pastoraal werker. Die keuze bepaalt ook op welke andere wijze dan nu het geval het naar elkaar omzien in de laatste levensfasen georganiseerd dient te worden.

Missie Vrijzinnig Delft: Gemeenschap voor inspiratie, ontwikkeling en bemoediging waar iedereen welkom is.

Uit de enquête blijkt dat deze formulering in meerderheid gedragen wordt door degenen die de enquête hebben ingevuld. Het is niet zo dat daarmee ook deze missieformulering als leidraad voor Vrijzinnig Delft gebruikt gaat worden. Iedereen voelt wel aan dat het spreken met elkaar hierover en het mogelijk nog bijstellen van die missieformulering nog nodig is. Juist het aanvoelen van de noodzaak hiertoe is een belangrijk gegeven. Het duidt erop dat er een noodzaak is tot afstemming op elkaar. Het is belangrijk om de tijd te nemen en het proces van communicatie over dit onderwerp serieus met elkaar aan te gaan. In een volgende gemeenteberaad zal daarom deze missie formulering aan de orde komen. Op voorhand is niet te zeggen wat het resultaat van die bespreking zal zijn. Juist het open staan voor wat mogelijk nog naar voren kan komen en de bereidheid hiermee rekening te houden is een belangrijke grondhouding ook voor het bespreekbaar maken van andere onderwerpen.

4. CONCLUSIES

Hoe verder - Op hoofdlijnen

De hoofdlijnen zoals hiervoor geschetst zijn als het goed is herkenbaar voor iedereen.

De komende tijd zal met het instellen van de beroepingscommissie de aftrap gegeven worden voor een nieuwe ontwikkelfase van Vrijzinnig Delft. De uitkomst van het beraad in de beroepingscommissie en de aanstelling van een nieuwe predikant zullen voor de komende jaren een richting aangeven waarlangs Vrijzinnig Delft zich kan gaan ontwikkelen. Bij het doorlopen van het beroepingstraject in samenspraak met onze gemeenschap kunnen waarden als vrijheid en openheid aan vorm en betekenis winnen en zorgen voor meer draagvlak voor wat er nu te doen staat en mogelijk leiden tot een meer helder denken richting toekomst.

Op gelijke zorgvuldige wijze zullen ook andere onderwerpen met betrekking tot diaconie, zorg voor elkaar en het invullen van de wekelijkse diensten besproken kunnen worden in openheid en vrijheid. Het gemeenteberaad is daarvoor de aangewezen weg.

Hoe verder - Met suggesties en richtinggevers als uitkomst van enquête

De uitkomsten van de enquête raken aan een veelheid van onderwerpen die voor de kerkenraad als richtlijn dienst kunnen doen voor het ontwikkelen van nieuwe stappen. De manier van werken zal ook op deze punten zijn dat de uitkomsten uit de enquête als input genomen wordt voor het geleidelijk maken van keuzes. Ook hiervoor geldt dat een en ander met kleine veranderingen tot realisering kan komen. Welke punten voorrang behoeven boven andere, daarover kan in het gemeenteberaad van gedachten worden gewisseld met de gemeente.

Tot slot

De fase waarin Vrijzinnig Delft zich nu bevindt is die van een verdere bewustwording van wat ons bindt waarbij we samen zoeken naar een vorm die recht doet aan de verschillen die er zijn. Voor een ieder is het belangrijk om daarin gekend te worden.

Het is ook een fase waarin we met elkaar ruimte maken en houden om de volgende stappen in onze weg met elkaar te verkennen. Hierbij zullen we afscheid gaan nemen van de huidige predikant die actief stimulerend is geweest en nog steeds is.

De toekomst zal uitwijzen wat de volgende stap voor Vrijzinnig Delft zal zijn. Belangrijk is een open communicatie in vrijheid en beraadslaging in een terugkerend gemeenteberaad voor het creëren van draagvlak en energie voor het uitvoeren van activiteiten en taken.